

Zawody prawnicze - Szkocja

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [en](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Na niniejszej stronie przedstawiono przegląd podstawowych zawodów prawniczych w okręgu jurysdykcyjnym Szkocji w Zjednoczonym Królestwie. Zawiera ona informacje o sędziach, prokuratorach i prawnikach.

Sędziowie

W Szkocji nie ma odrębnego zawodu sędziego. Funkcję sędziego mogą sprawować wyłącznie **doświadczeni prawnicy (solicitors)** oraz **adwokaci (advocates)**. W okręgu jurysdykcyjnym Szkocji wyróżnia się następujące stanowiska sędziowskie:

- przewodniczący Najwyższego Sądu Cywilnego w Szkocji (Lord President of the Court of Session);
- Lord Justice Clerk (drugi w hierarchii sędzia w Szkocji);
- główni sędziowie (*Sheriff Principals*) stojący na czele sześciu okręgów (*sheriffdoms*);
- sędziowie zasiadający w Court of Session używający tytułu *Senator of the College of Justice*;
- sędziowie zasiadający w High Court of Justiciary używający tytułu *Lord Commissioner of Justiciary*;
- sędziowie (*Sheriffs*);
- sędziowie zatrudnieni na niepełny etat (*part-time sheriffs*), którzy wspomagają sędziów pełnoetatowych (*permanent sheriffs*);
- sędziowie pokoju (*Justices of the Peace*) – osoby bez przygotowania prawniczego orzekające w składach jednoosobowych lub trzyosobowych, z udziałem urzędnika posiadającego kwalifikacje prawnicze lub doradcy prawnego (*legal assessor*) w sądach pokoju.

Prokuratorzy

Organizacja

W Szkocji za ściganie przestępstw odpowiada **Urząd Korony i Biuro Prokuratury** (Crown Office and Procurator Fiscal Service). Na czele urzędu stoi **Lord Advocate**, wchodzący w skład szkockiego rządu. Jego zastępcą jest Solicitor General.

Instytucja ta jako jedyna jest odpowiedzialna za **ściganie** przestępstw, **wyjaśnianie** przypadków nagłych lub podejrzanych zgonów oraz rozpatrywanie **skarg** na czynności policji.

Artykuł 48 ustawy o Szkocji z 1998 r. (Scotland Act 1998) stanowi, że Lord Advocate (działający w charakterze zwierzchnika struktur ścigania i wyjaśniania okoliczności zgonów w Szkocji) podejmuje każdą decyzję niezależnie i samodzielnie.

Jedynie wykwalifikowani adwokaci lub inni prawnicy mogą zostać prokuratorami.

Rola i obowiązki

W przypadku popełnienia przestępstwa policja (lub inna wyspecjalizowana jednostka dochodzeniowa, jak np. Urząd Podatkowy i Celný JKM – HM Revenue and Customs) podejmuje wstępne czynności dochodzeniowe i zdaje sprawozdanie miejscowemu prokuratorowi (*Procurator Fiscal*). Prokurator zapoznaje się ze sprawozdaniem i – w interesie publicznym – decyduje o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania. Podejmując decyzję, prokurator rozpatruje, czy zgromadzony został wystarczający materiał dowodowy, a jeśli tak, to jakie czynności będą właściwe: wniesienie oskarżenia, zastosowanie środka bezpośredniego (np. grzywny skarbowej) czy też niepodejmowanie żadnych czynności. W sprawach rozstrzyganych przed ławą przysięgłych – przed wniesieniem oskarżenia – prokurator przesłuchuje świadków, zleca i weryfikuje opinie biegłych oraz gromadzi inne dowody. Następnie składa sprawozdanie zespołowi oskarżycieli prokuratury koronnej (Crown Counsel), który podejmuje decyzję dotyczącą wniesienia oskarżenia.

Organizacja zawodów prawniczych: prawnicy

Adwokaci (*advocates* – *barristers*)

Adwokaci (*advocates*) są członkami **szkockiej izby adwokackiej** (Scottish Bar). Są oni uprawnieni do występowania przed wszystkimi sądami w Szkocji, lecz ich praca w przeważającej mierze polega na występowaniu przed sądami wyższej instancji (Court of Session i High Court of Justiciary) i wydawaniu specjalistycznych opinii w sprawach prawnych. Starsi stażem adwokaci posługują się tytułem *Queen's Counsel*. Wszyscy adwokaci są członkami [Kolegium Adwokatów](#) (Faculty of Advocates).

Solicitors (doradcy prawni)

Prawnicy zwani **solicitors** to najliczniejszy zawód prawniczy. Udzielają oni porad we wszystkich sprawach prawnych i reprezentują klientów przed sądem. Wszyscy prawnicy (*solicitors*) są członkami [Szkockiego Towarzystwa Prawniczego](#), które dba o interesy przedstawicieli tej grupy zawodowej oraz ogółu społeczeństwa w kontekście korzystania z ich usług.

Do **Szkockiego Towarzystwa Prawniczego** należą również niektórzy tzw. *solicitor-advocates*. Podobnie jak adwokaci (zobacz wyżej) są oni uprawnieni do występowania przed Court of Session oraz High Court of Justiciary.

Notariusze

Notariusze (*Notaries Public*) to prawnicy (*solicitors*), którzy zajmują się protokołowaniem niektórych transakcji oraz poświadczaniem dokumentów prawnych o szczególnym charakterze. Nie jest to jednak osobny, pełnoprawny zawód prawniczy.

Rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych

Rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych są wyspecjalizowanymi doradcami z zakresu własności intelektualnej. Udzielają oni klientom porad prawnych w tej dziedzinie, w szczególności na temat rejestracji i ochrony patentów, znaków towarowych i wzorów, jak również innych aspektów własności intelektualnej, w tym ochrony praw autorskich. W odróżnieniu od bardziej ogólnego prawa cywilnego i karnego, materialne prawo własności intelektualnej stosuje się na całym terytorium Zjednoczonego Królestwa. Dochodzenie praw własności intelektualnej w Szkocji wymaga zazwyczaj wszczęcia postępowania w Court of Session, ponieważ sąd ten ma wyłączną kompetencję w zakresie patentów i większości innych zarejestrowanych praw z zakresu własności intelektualnej (w szczególności wspólnotowego znaku towarowego i wzoru wspólnotowego). W sądzie tym obowiązują szczególne zasady dotyczące obsługi spraw z zakresu własności intelektualnej, przy czym wyznaczono również określoną liczbę sędziów zajmujących się sprawami z zakresu własności intelektualnej. Rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych mogą reprezentować swoich klientów w sądzie ds. patentów (Patents County Court) oraz w Patents Court of the High Court w Anglii i Walii w sprawach, w których złożono środek zaskarżenia od decyzji Urzędu ds. Własności Intelektualnej Zjednoczonego Królestwa (UK Intellectual Property Office). Rzecznicy patentowi mający uprawnienia do występowania przed sądem mogą również występować w High Court w Londynie, ale nie są obecnie uprawnieni do reprezentowania klientów w sprawach dotyczących własności intelektualnej w sądach szkockich. Zatem obecnie w Szkocji postępowania sądowe z zakresu własności intelektualnej są prowadzone przez wyspecjalizowanych prawników często współpracujących z rzecznikami patentowymi i rzecznikami ds. znaków towarowych.

Większość rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych w Szkocji pracuje w wyspecjalizowanych kancelariach, prowadząc prywatną praktykę, ale niektórzy pracują w sektorze przemysłowym.

[Akredytowany Instytut Rzeczników Patentowych](#) (Chartered Institute of Patent Attorneys) reprezentuje rzeczników patentowych w całym Zjednoczonym Królestwie. Jego zadania obejmują udział, wraz z administracją rządową, w pracach nad legislacją dotyczącą własności intelektualnej, zapewnianie kształcenia i szkoleń dla rzeczników patentowych i stażystów oraz kontakty z organami regulacyjnymi rzeczników. Zadaniem instytutu jest upowszechnianie prawa własności intelektualnej i zawodów związanych z tą dziedziną prawa.

[Instytut Rzeczników ds. Znaków Towarowych](#) (Institute of Trade Mark Attorneys) reprezentuje rzeczników ds. znaków towarowych i zawód rzecznika ds. znaków towarowych na terytorium Zjednoczonego Królestwa. Zadania instytutu polegają na negocjowaniu z administracją rządową, niezależnym organem nadzoru (Komisją ds. Nadzoru Własności Intelektualnej) i innymi odpowiednimi organizacjami, oraz lobbing w tych podmiotach. Instytut zapewnia odpowiednie kształcenie, szkolenie i doradztwo osobom wykonującym zawód rzecznika ds. znaków towarowych i jest odpowiedzialny za propagowanie tego zawodu i praw własności intelektualnej.

[Komisja ds. Nadzoru Własności Intelektualnej](#) zajmuje się wszystkimi sprawami dotyczącymi nadzoru i sprawami dyscyplinarnymi oraz ustala, monitoruje i egzekwuje standardy dotyczące rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych na terytorium Zjednoczonego Królestwa. Działa w interesie publicznym i prowadzi ustawowe rejestry rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych, zarówno jeżeli prowadzą oni działalność jako osoby fizyczne, jak i w ramach innych podmiotów.

Inne zawody prawnicze

Urzędnicy (*sheriff officers*) oraz **posłańcy sądowi** (*messengers-at-arms*) to urzędnicy sądowi zajmujący się doręczaniem dokumentów i wykonywaniem orzeczeń sądów w Szkocji. Zarówno posłańcy sądowi, jak i urzędnicy (*sheriff officers*), są zatrudniani przez prywatne podmioty i pobierają opłaty ustalone w aktach prawa pochodnego.

Na mocy art. 60 szkockiej ustawy o upadłości i należytej staranności z 2007 r. – Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007 – urzędy messenger-at-arms i sheriff officer zostaną zniesione. Zastąpi je nowy urząd **judicial officer** (urzędnika sądowego). Urzędnicy sądowi będą powoływani przez przewodniczącego Najwyższego Sądu Cywilnego w Szkocji (Lord President of the Court of Session) na podstawie nominacji nowej Szkockiej Komisji ds. Egzekucji Cywilnej (Scottish Civil Enforcement Commission).

Powiązane strony

[Urząd Korony i Biuro Prokuratury](#), [Kolegium Adwokatów](#), [Szkockie Towarzystwo Prawnicze](#), [Szkockie Stowarzyszenie Ośrodków Prawa](#), [Akredytowany Instytut Rzeczników Patentowych](#), [Instytut Rzeczników ds. Znaków Towarowych](#), [Komisja ds. Nadzoru Własności Intelektualnej](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 10/11/2014